

PROTOKOL

o ochraně Středozemního moře před znečišťováním z pozemních zdrojů

SMLUVNÍ STRANY TOHOTO PROTOKOLU

JSOU STRANAMI Úmluvy o ochraně Středozemního moře před znečišťováním přijaté v Barceloně dne 16. února 1976,

PŘEJÍCE SI, aby byl proveden čl. 4 odst. 2 a články 8 a 15 uvedené úmluvy,

ZAZNAMENÁVAJÍCE rychlý nárůst lidské činnosti v oblasti Středozemního moře, zejména v oblasti industrializace a urbanizace, jakož i sezónní nárůst obyvatelstva na pobřeží v důsledku cestovního ruchu,

UZNÁVAJÍCE nebezpečí, které představuje znečišťování z pozemních zdrojů pro mořské prostředí a pro lidské zdraví, a z toho vyplývající vážné problémy v mnohých pobřežních vodách a v ústích řek Středozemního moře způsobené především vypouštěním neupravených, nedostatečně upravených nebo nevhodně vypouštěných komunálních a průmyslových odpadních vod,

UZNÁVAJÍCE odlišnosti v úrovni rozvoje jednotlivých přímořských států a uvědomující si hospodářské a sociální požadavky rozvojových zemí,

ROZHODNUTY přijmout v úzké spolupráci nezbytná opatření pro ochranu Středozemního moře před znečišťováním z pozemních zdrojů,

SE DOHODLY TAKTO:

Článek 1

Smluvní strany tohoto protokolu (dále jen „strany“) přijmou veškerá vhodná opatření pro předcházení, snížení, potírání a regulaci znečišťování oblasti Středozemního moře způsobovaného vnosi z řek, z pobřežních zařízení nebo výpustí nebo pocházejícího z jakéhokoli jiného pozemního zdroje na jejich území.

Článek 2

Pro účely tohoto protokolu se rozumí:

- a) „úmluvou“ Úmluva o ochraně Středozemního moře před znečišťováním přijatá v Barceloně dne 16. února 1976;
- b) „organizací“ subjekt uvedený v článku 13 úmluvy;

Revidovaný překlad právního předpisu Evropských společenství

- c) „hranicí sladkých vod“ místo na vodních tocích, kde při odlivu a v době nízkého průtoku sladké vody dochází ke znatelnému nárůstu slanosti vlivem přítomnosti mořské vody.

Článek 3

Oblastí působnosti tohoto protokolu (dále jen „oblast protokolu“) je:

- a) oblast Středozemního moře, jak je vymezena v článku 1 úmluvy;
- b) vody, které jsou mezi pevninou a základní čarou, od níž se měří šířka teritoriálních vod, a které sahají, v případě vodních toků, k hranicím sladké vody;
- c) slané bažiny spojené s mořem.

Článek 4

1. Tento protokol se vztahuje na:

- a) znečišťující vypouštění z pozemních zdrojů umístěných na území stran, která zasahují oblast protokolu, zejména:
- přímým vypouštěním do moře nebo vypouštěním z pobřežních skládek,
  - nepřímo, řekami, kanály nebo jinými vodními toky, včetně podzemních vod, nebo povrchovým odtokem;
- b) znečišťování z pozemních zdrojů přenášené vzduchem, za podmínek vymezených v dodatkové příloze protokolu přijaté stranami v souladu s článkem 17 úmluvy.

2. Tento protokol se rovněž vztahuje na znečišťující vypouštění z pevných umělých staveb na moři, které spadají do jurisdikce některé strany a které se využívají pro jiné účely než je průzkum a využívání nerostných zdrojů pevninského šelfu a mořského dna a jeho podloží.

Článek 5

1. Strany se zavazují, že v oblasti protokolu odstraní znečišťování z pozemních zdrojů látkami vyjmenovanými v příloze I tohoto protokolu.
2. Za tím účelem vypracují a provedou, společně nebo jednotlivě, nezbytné programy a opatření.
3. Tyto programy a opatření zahrnou zejména společné emisní normy a uživatelské normy.
4. Strany stanoví normy a harmonogramy pro provádění programů a opatření zaměřených na odstranění znečišťování z pozemních zdrojů a pravidelně je

Revidovaný překlad právního předpisu Evropských společenství

přezkoumávají, podle potřeby každé dva roky, pro každou z látek vyjmenovaných v příloze I v souladu s článkem 15 tohoto protokolu.

Článek 6

1. Strany se zavazují, že přísně omezí znečišťování z pozemních zdrojů látkami nebo zdroji uvedenými v příloze II tohoto protokolu.
2. Za tím účelem vypracují a provedou, společně nebo jednotlivě, potřebné programy a opatření.
3. Vypouštění přísně podléhá vydání povolení příslušnými vnitrostátními orgány, které vychází z ustanovení přílohy III tohoto protokolu.

Článek 7

1. Strany ve spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi postupně vypracují a přijmou obecné zásady a případně normy či společná kritéria týkající se zejména:
  - a) délky, hloubky a umístění potrubí pro pobřežní výpusti, zejména s ohledem na metody použité k předběžné úpravě odpadních vod;
  - b) zvláštních požadavků pro odpadní vody vyžadující oddělené čištění;
  - c) kvality mořské vody používané pro zvláštní účely, nezbytné pro ochranu lidského zdraví, biologických zdrojů a ekosystémů;
  - d) omezování a postupného nahrazování výrobků, zařízení a průmyslových a jiných postupů, které výrazně znečišťují mořské prostředí;
  - e) zvláštních požadavků na vypouštěná množství látek vyjmenovaných v přílohách I a II, na jejich koncentraci v odpadních vodách a na způsoby jejich vypouštění.
2. Aniž jsou dotčena ustanovení článku 5 tohoto protokolu, přihlížejí tyto obecné zásady, normy nebo společná kritéria k místním ekologickým, zeměpisným a fyzikálním charakteristikám, k hospodářským možnostem stran a k jejich potřebám rozvoje, ke stávající úrovni znečišťování a ke skutečné absorpční schopnosti mořského prostředí.
3. Programy a opatření uvedené v člancích 5 a 6 se přijímají tak, aby byly prováděny postupně, s ohledem na možnosti přizpůsobení a přeměny stávajících zařízení, na hospodářské možnosti stran a na jejich potřeby rozvoje.

Článek 8

V rámci ustanovení a monitorovacích programů podle článku 10 úmluvy a případně ve spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi zahájí strany co nejdříve monitorovací činnosti zaměřené na:

- a) systematické hodnocení úrovně znečištění podél svého pobřeží, zejména pokud jde o látky nebo zdroje vyjmenované v přílohách I a II, a na pravidelné poskytování souvisejících informací;
- b) vyhodnocování účinků opatření přijatých podle tohoto protokolu ke snížení znečišťování mořského prostředí.

Článek 9

V souladu s článkem 11 úmluvy strany co nejtěsněji spolupracují v oblasti vědy a technologií souvisejících se znečišťováním z pozemních zdrojů, zejména při výzkumu vstupů, cest a účinků jednotlivých znečišťujících látek a při vývoji nových metod jejich zpracování, redukce nebo odstraňování těchto znečišťujících látek. Za tím účelem strany usilují zejména o

- a) výměnu vědeckých a technických informací;
- b) koordinaci svých výzkumných programů.

Článek 10

1. Strany spolupracují přímo nebo prostřednictvím regionálních nebo jiných příslušných mezinárodních organizací či dvoustranně s cílem vypracovat, a je-li to možné provádět, programy pomoci rozvojovým zemím, zejména v oblasti vědy, vzdělávání a technologie, aby se předešlo znečišťování z pozemních zdrojů a jeho škodlivým účinkům na mořské prostředí.

2. Technická pomoc by měla zahrnovat zejména školení vědeckého a technického personálu a rovněž získávání, používání a vlastní výrobu vhodného vybavení za výhodných podmínek, na nichž se zúčastněné strany dohodnou.

Článek 11

1. Pokud vnosy z vodního toku, který protéká přes území dvou nebo několika stran nebo mezi nimi tvoří hranici, hrozí vyvoláním znečištění mořského prostředí v oblasti protokolu, jsou zúčastněné strany vyzvány, s ohledem na ustanovení tohoto protokolu podle toho, jak se jich týkají, ke spolupráci s cílem zajistit jeho plné uplatnění.

2. Strana nemůže být odpovědná za znečištění pocházející z území státu, jenž není smluvní stranou. Strana však bude usilovat o spolupráci se zmíněným státem, aby umožnila plné uplatňování protokolu.

Článek 12

1. Pokud znečištění z pozemních zdrojů pocházející z území jedné strany může přímo ohrozit zájmy jedné nebo několika jiných stran, zavazují se dotčené strany s ohledem na čl. 22 odst. 1 úmluvy, že na žádost jedné nebo několika z nich k zahájí konzultace s cílem nalézt uspokojivé řešení.

2. Na žádost kterékoli zúčastněné strany se věc zařadí na program jednání příštího zasedání stran, které se uskuteční v souladu s článkem 14 tohoto protokolu; zasedání může vypracovat doporučení s cílem dosáhnout uspokojivé řešení.

Článek 13

1. Strany se prostřednictvím organizace vzájemně informují o přijatých opatřeních, o dosažených výsledcích a o případných potížích vzniklých při uplatňování tohoto protokolu. Postupy shromažďování a předkládání těchto informací se stanoví na zasedáních stran.

2. Informace musí mezi jiným obsahovat:

- a) statistické údaje o povoleních vydaných v souladu s článkem 6 tohoto protokolu;
- b) údaje vyplývající z monitorování podle článku 8 tohoto protokolu;
- c) množství znečišťujících látek vypouštěných z jejich území;
- d) opatření přijatá v souladu s články 5 a 6 tohoto protokolu.

Článek 14

1. Řádná zasedání stran se konají během řádných zasedání smluvních stran úmluvy pořádaných podle článku 14 úmluvy. Strany mohou rovněž pořádat mimořádná zasedání v souladu s článkem 14 úmluvy.

2. Předmětem zasedání stran tohoto protokolu je zejména:

- a) dohlížet na provádění tohoto protokolu a posuzovat účinnost přijatých opatření a potřebu přijetí dalších opatření, zejména formou příloh;
- b) přezkoumat a případně pozměnit jakoukoli přílohu tohoto protokolu;
- c) vypracovat a přijímat programy a opatření v souladu s články 5, 6 a 15 tohoto protokolu;
- d) přijímat v souladu s článkem 7 tohoto protokolu obecné zásady, normy nebo společná kritéria jakoukoli formou, na níž se strany dohodnou;
- e) zpracovat doporučení podle čl. 12 odst. 2 tohoto protokolu;
- f) posuzovat informace předložené stranami podle článku 13 tohoto protokolu;

- g) vykonávat podle potřeby další funkce vhodné k uplatňování tohoto protokolu.

Článek 15

1. Zasedání stran přijímá dvoutřetinovou většinou programy a opatření pro snížení nebo odstranění znečišťování z pozemních zdrojů uvedené v člancích 5 a 6 tohoto protokolu.
2. Strany, které nemohou přijmout program nebo opatření, uvědomí zasedání stran o akcích, která mají v úmyslu přijmout, pokud jde o tento program nebo opatření, přičemž tyto strany mohou kdykoli později souhlasit s přijatým programem nebo opatřením.

Článek 16

1. Ustanovení úmluvy vztahující se na jakýkoli protokol se vztahují i na tento protokol.
2. Jednací řád a finanční pravidla přijatá podle článku 18 úmluvy se vztahují i na tento protokol, nedohodnou-li se strany tohoto protokolu jinak.
3. Tento protokol je otevřen od 17. května do 16. června 1980 v Aténách a od 17. června 1980 do 16. května 1981 v Madridu k podpisu států přizvaných na konferenci zplnomocněných zástupců pobřežních států středozemního regionu týkající se ochrany Středozemního moře před znečišťováním z pozemních zdrojů, která se konala v Aténách ve dnech 12. května až 17. května 1980. V uvedených dnech je protokol rovněž otevřen k podpisu pro Evropské hospodářské společenství a jakékoli obdobné regionální hospodářské seskupení, jehož alespoň jeden člen je pobřežním státem oblasti Středozemního moře a jež vykonává pravomoci v oblastech, na které se vztahuje tento protokol.
4. Tento protokol podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u vlády Španělska, která zajišťuje funkci deponitáře.
5. Od 17. května 1981 je tento protokol otevřen k přistoupení pro státy uvedené v odstavci 3, Evropské hospodářské společenství a jakékoli seskupení uvedené v odstavci 3.
6. Tento protokol vstupuje v platnost třicátým dnem po uložení nejméně šesti listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení protokolu nebo o přistoupení k němu stranami uvedenými v odstavci 3 tohoto článku.

Na důkaz čehož připojili níže podepsaní zástupci řádně zplnomocnění svými vládami k této úmluvě své podpisy.

Revidovaný překlad právního předpisu Evropských společenství

V Aténách dne sedmnáctého května tisíc devět set osmdesát v jediném prvopisu v anglickém, arabském francouzském a španělském jazyce, přičemž čtyři znění mají stejnou platnost.

PŘÍLOHA I

- A. Pro účely článku 5 protokolu jsou vybrány tyto látky, třídy a skupiny látek, aniž by byly seřazeny podle priority. Byly vybrány převážně na základě:
- toxicity,
  - perzistence,
  - bioakumulace.
1. Organohalogenové sloučeniny a látky, které mohou takové sloučeniny vytvářet v mořském prostředí¹;
  2. organické sloučeniny fosforu a látky, které mohou takové sloučeniny vytvářet v mořském prostředí¹;
  3. organické sloučeniny cínu a látky, které mohou takové sloučeniny vytvářet v mořském prostředí¹;
  4. rtuť a sloučeniny rtuti;
  5. kadmium a sloučeniny kadmia;
  6. použité mazací oleje;
  7. perzistentní syntetické materiály, které mohou plavat, klesnout ke dnu nebo zůstat v suspenzi a které mohou narušovat jiné oprávněné využívání moře;
  8. látky, u nichž byly prokázány karcinogenní, teratogenní nebo mutagenní vlastnosti v mořském prostředí nebo jeho vlivem;
  9. radioaktivní látky včetně radioaktivních odpadů, pokud jejich vypouštění nesplňuje zásady ochrany před zářením vymezené příslušnými mezinárodními organizacemi, s ohledem na ochranu mořského prostředí.
- B. Tato příloha se nevztahuje na vypouštění látek vyjmenovaných v oddíle A, jejichž množství nedosahuje hranice společně stanovené stranami.

---

¹ S výjimkou těch látek, které jsou biologicky neškodné nebo se rychle přeměňují na látky biologicky neškodné.

PŘÍLOHA II

A. Pro účely článku 6 protokolu jsou vybrány tyto látky, třídy a skupiny látek nebo zdroje znečištění, aniž by byly seřazeny podle priority. Byly vybrány převážně na základě kritérií použitých pro přílohu I s ohledem na skutečnost, že jsou obvykle méně škodlivé nebo se snadněji stávají neškodnými přírodními procesy, a proto většinou ovlivňují omezenější část pobřežní oblasti.

1. Prvky a jejich sloučeniny:

1. zinek	6. selen	11. cín	16. vanad
2. měď	7. arsen	12. baryum	17. kobalt
3. nikl	8. antimon	13. berylium	18. thalium
4. chrom	9. molybden	14. bor	19. telur
5. olovo	10. titan	15. uran	20. stříbro

2. biocidy a jejich deriváty neuvedené v příloze I;
3. organické sloučeniny křemíku a látky, z kterých mohou takové sloučeniny vznikat v mořském prostředí, s výjimkou těch, které jsou biologicky neškodné nebo které se rychle přeměňují na biologicky neškodné látky;
4. ropa a uhlovodíky jakéhokoli původu;
5. kyanidy a fluoridy;
6. biologicky neodbouratelné detergenty a jiné povrchově aktivní látky;
7. anorganické sloučeniny fosforu a elementární fosfor;
8. patogenní mikroorganismy;
9. tepelné výpusti;
10. látky, které mají škodlivé účinky na chuť a/nebo pach produktů, které pocházejí z mořského prostředí a jsou určeny pro lidskou spotřebu, jakož i sloučeniny, které mohou způsobovat vytváření takových látek ve vodě;
11. látky, které mají přímo nebo nepřímo nepříznivý vliv na obsah kyslíku v mořském prostředí, zvláště ty, které mohou způsobit eutrofizaci;
12. kyselé nebo zásadité sloučeniny takového složení a v takovém množství, které může vážně narušit kvalitu mořské vody;

13. látky, které, přestože nemají toxickou povahu, se mohou stát škodlivými pro mořské prostředí vzhledem k vypouštěnému množství nebo mohou narušovat jiné oprávněné využívání moře.

B. Kontrolu a přísné omezování vypouštění látek uvedených v oddílu A je nutno provádět v souladu s přílohou III.

PŘÍLOHA III

Při vydávání povolení pro vypouštění odpadů obsahujících látky uvedené v příloze II nebo v oddílu B přílohy I tohoto protokolu je třeba zejména přihlížet k těmto faktorům:

A. *Vlastnosti a složení odpadu*

1. Druh a velikost zdroje odpadu (např. průmyslová výroba);
2. Druh odpadu (původ, průměrné složení);
3. Stav odpadu (pevný, tekutý, kal, bahno);
4. Celkové množství (vypouštěný objem např. za rok);
5. Způsob vypouštění (stálý, občasný, sezónně proměnný);
6. Koncentrace hlavních složek, látky ze seznamu v příloze I, látky ze seznamu v příloze II a případně další látky;
7. Fyzikální, chemické a biochemické vlastnosti odpadu.

B. *Vlastnosti složek odpadu vzhledem k jejich škodlivosti*

1. Perzistence (fyzikální, chemická, biologická) v mořském prostředí;
2. Toxicita a jiné škodlivé účinky;
3. Akumulace v biologických látkách nebo v sedimentech;
4. Biochemická přeměna vytvářející škodlivé sloučeniny;
5. Nepříznivé účinky na obsah a rovnováhu kyslíku;
6. Sklon k fyzikálním, chemickým a biochemickým změnám a ke vzájemnému působení s jinými složkami mořské vody v mořském prostředí, které mohou vyvolávat škodlivé biologické i jiné účinky na jakékoli využití uvedené v oddílu E.

C. *Vlastnosti místa vypouštění a recipientního mořského prostředí*

1. Hydrografické, meteorologické, geologické a topografické vlastnosti pobřežní oblasti;
2. Místo a druh vypouštění (výpust', kanál, výtok atd.) a jeho vztah k jiným lokalitám (např. k rekreačním oblastem, trdlišťům, sádkám, rybolovným oblastem, chovům korýšů a měkkýšů) a k jiným vypouštěním;
3. Počáteční zředění dosažené v místě vypouštění do mořského prostředí;

Revidovaný překlad právního předpisu Evropských společenství

4. Rozptylové vlastnosti, jako jsou vlivy proudění, přílivu a odlivu a větru na horizontální pohyb a vertikální míchání;
5. Vlastnosti recipientních vod s ohledem na fyzikální, chemické, biologické a ekologické podmínky v oblasti vypouštění;
6. Kapacita recipientního mořského prostředí pro absorpci vypouštěných odpadů bez nepříznivých účinků.

D. *Dostupnost odpadových technologií*

Metody snižování množství odpadu a vypouštěných průmyslových a splaškových odpadních vod by měly být vybrány s ohledem na dostupnost a proveditelnost:

- a) alternativních postupů zpracování;
- b) metod recyklace nebo odstraňování;
- c) alternativního ukládání na pevnině a
- d) vhodných nízkoodpadových technologií.

E. *Potenciální narušení mořských ekosystémů a užívání mořské vody*

1. Účinky na lidské zdraví v důsledku znečištění:
  - a) jedlých mořských organismů;
  - b) vody ke koupání;
  - c) estetických vlastností.
2. Účinky na mořské ekosystémy, zejména na biologické zdroje, ohrožené druhy a zranitelná stanoviště;
3. Účinky na jiné oprávněné užívání moře.